

Durmuş Hocaoğlu

Şans, Talih, Kader, Kısmet

Yeniçağ, “Analiz”, 28 Temmuz 2008, Pazartesi., s.12
“Analiz” Sıra No: 680; 2008-071; Temmuz-10

YENİÇAĞ

Dil üzerine konuşmamız, yirmidört yıldır yakamı bırakmayan müzmin mîde ağrımın ânîden bastırıp beni bir tam gün kıvrandırmasıyla inkita’a uğradı, şimdi devam edelim. İğdir’den yazan Sayın Akay Aktaş’ın mektubu vesîlesiyle ehemmiyetli addettiğim bir-iki noktaya daha kısaca temas edecektim ki bir başka okuyucumdan da dikkat çekici bir mektup aldım. Dilimizdeki yozlaşmadan çok müşteki olan Sayın Savaş Kara, “*Keşke diyorum; Türkçe iki milyon kelimededen meydana gelseydi; Arapça, Farsça, Rumca, Bulgarca, Macarca, Rusça, Urduca v.s.*” dedikten sonra şunu ilâve ediyor: “*Nasıl hükmettiğimiz toprak Bizim Ülke ise, hükmettiğimiz dil de Bizim Dil niye olmasındı?*”.

Evet; “**Hükmettiğimiz dil, bizim dilimizdir**”; çok güzel! Dil Felsefesi derslerimde üzerinde durduğum bir prensiptir bu: Bir dile başka dillerden kelimelerin girmesi o dili “o dil” olmaktan çıkarmaz; yeter ki ona hükmedilebilsin. Ancak, soru şu noktada karşımıza çıkıyor: Bir dile hükmetmek nasıl olur?

Bir dile hükmetmek, başka dillerden alınan kelimelerin tamâmını o dilin âilesinin içine dâhil edip ayrılmaz bir parçası yapmakla olur.

Basit bir misâl: Türkçe’deki “**şans, talih, kader, kısmet**” tâbirindeki ilk kelime Fransızca’dan, diğer üçü Arapça’dan gelmiştir; bu tâbirin İngilizcesi ise “**chance, fortune, destiny, kısmet**” olup, “chance” (Eski) Fransızca’dan – o da Latince’den, “fortune” (Eski) Fransızca’dan – o da yine Latince’den –, “destiny” (Eski) Fransızca’dan ve “kısmet” ise Türkçe’den gelmiştir, ama buna rağmen, “**chance, fortune, destiny, kısmet**” ibâresi İngilizce’dir de, bizim Öz-Türkçeciler için “**şans, talih, kader, kısmet**” tâbiri Türkçe değildir. Hâlbuki bu kelimeler çoktan Türk dili âilesinin ayrılmaz bir parçası olmuştur.

Ne tuhaf bir memlekette yaşıyoruz ama; değil mi? Belimizin bir türlü doğrulamayışı, iki yakamızın bir türlü bir araya gelemeyişi elbet de sebepsiz değil.

İmdi: Öz-Türkçecilerin indinde, hakikî Türkçe, Sâf Türkçe, olsa-olsa Orta-Asya’da, çok eski devirlerde ve Türklerin hiç kimse ile en ufak bir kültür münâsebetinde bulunmadığı, mevhum ve muhayyel bir ülkede konuşulan – yazılıp- yazılmadığı belli değil – Türkçe’dir. Hâlbuki, dünyada, birbiriyle kültür teması olmamış değil ki bir millet, insanlığın tekâmül çizgisinin en alt basamağında bulunan bir topluluk dahi yoktur; Okyanusya Adaları yerlileri dâhil; temas olunca da, mal alınıp-verildiği gibi kelime de alınıp-verilir. Elbet de Türkler de kelime aldı, kelime verdi; meselâ Koreli Türkolog Han-Woo Choi, eski araştırmalar dışında, sırf kendi araştırmalarının sonucu olarak, Korece ile Türkçe arasında 180’e yakın yeni ortak kelime ve 90’a yakın ortak ek bulunduğunu; üstelik bu ortak unsurların çoğunun yalnız Türkçe ile Korece arasında değil, Moğolca ve Mançu-Tunguzca gibi diğer Altay dillerinde de mevcut olduğunu,

ortak kelimeler bir yana, isim yapma ekleri 37, fiil yapma ekleri 14, hal ekleri 9, zamirler 8, sıfat fiiller 5, zarf fiiller 12, çoğul ekleri 2 olmak üzere, bir hayli ortak unsurlar nulunduğunu, Türkçe ile Korece arasında bir çok ödünç (alınıp-verilen) kelimenin de mevcut olduğunu, ve, Türkçe'den Korece'ye yapılmış ödünçlemelerin ilkinin tâ, M.Ö 2. yüzyıla kadar uzandığını yazmaktadır[*].

Demek ki, Sâf Korece yok, öyleyse Sâf Türkçe de yok; Türkçe var, Korece var.

Bu misâller akıl almaz şekilde arttırılabilir; ama ne yer buna müsâit ve ne de gerek var; artık maksadın hâsıl olmuş olması lâzım.

*

**

Mükerreren: Bir dile hükmetmek, başka dillerden alınan kelimelerin tamâmını o dilin âilesinin içine dâhil edip ayrılmaz bir parçası yapmakla olur. Ve bu ise, medeniyet yaratmakla olur; hamâsetle değil.

*

**

Bir önceki yazımın son cümlesi, maalesef sütuna sığmadığı için kesilmişti, şimdi buraya yazayım: **Türk milliyetçilerinin, Öz-Türkçecilik denen, yirminci asrın başlarında kalmış, tarihî ömrünü doldurmuş, ırkçılık bakıyyesi bu çocukluk hastalığından artık kurtulma vakti çoktan geldi, geçiyor bile.**

***

Hâmiş: Stalin'in, Dil Felsefesi Y. Lisans ve Doktora derslerimde mecbûrî metin olarak okuttuğum *Marksizm ve Dil Üzerine* adlı eserinin bana verdiği dil bilincini, hiçbir Türkçeci'nin eseri vermemiştir; tavsiye ederim.

[*] Han-Woo Choi., "Eski Korece'de Türkçe Ödünç Kelimeler"., *Bilig* (Ahmet Yesevi Üniversitesi)., Yaz 2004, Sayı 30., s.85-93

